

МАЗОВШЕ

1. Обща характеристика

Мазовше е исторически регион, който се разполага по средното течение на река Висла, в Централна и Североизточна Полша. По-голямата му част попада в Мазовецкото воеводство със столица Варшава. Административната област обхваща 35 558 км² – 11,4% от територията на страната. Населението е 5 340 799 души. В Мазовецко воеводство има 42 окръга, 314 общини, 159 града и 9400 села.

Изт.: Wikimedia.

2. Природа

Мазовецкото воеводство е разположено в Централнополската низина и се отличава с разнообразие на релефните форми. Характерна част от пейзажа му са долините на големите реки Висла, Буг, Нарва и Пилица и техните притоци. В някои райони има моренови възвишения и многобройни езера – следи от дейността на огромен ледник. Климатът е умерен, континентално-атлантически.

Гордостта на Мазовше са горските масиви, наричани пушчи (пол. *puszcza*, укр. пуща, белр. пушча): Кампиноската, Коженицката, Болимовската, Якторовската пушча и др. Пушчите и горите са превърнати в природни резервати, които защитават горските екосистеми, естествените местообитания и хабитати на редица видове растения, животни и гъби. В границите на воеводството попадат 1 национален парк, 9 защитени територии по програма Натура 2000, 9 природни парка, 28 защитени природни зони и 174 резервата.

Кампинонска пушча

Националният парк Кампинонска пушча се намира на северозапад от полската столица, в непосредствена близост до града. Той е вторият по големина природен парк в Полша. Поради своето специфично положение Кампинонската пушча често е наричана „зелените дробове на Варшава”. Тя е един от двата природни парка в света – наред с този в Найроби – които се намират в непосредствена близост до столицата на страната.

Кампинонска пушча, изт.: Wikimedia.

Паркът обхваща комплекс от горски масиви, разположени по древната долина на река Висла. Цялата територия на парка (38,5 хил. ха) и защитената площ около него (37 756 ха) са включени в списъка на биосферните резервати на ЮНЕСКО и в списъка на защитените територии по Натура 2000.

Теренът е много разнообразен. Частта от парка, разположена в непосредствена близост до Варшава, е блатиста, докато в южната част теренът е пясъчлив. Дюните в Кампинонската пушча са един от най-интересните вътрешноконтинентални обекти от този тип в Европа.

70% от повърхността на парка е покрита с гори (близо 240 км²), предимно борове и елши. Някои от боровите дървета са на повече от 200 години и достигат 28 метра височина и 2,5 метра диаметър.

Най-характерни за националния парк са дюните, блатата и лосовете, превърнали се в негова запазена марка. Срещат се редица животински видове, типични за този тип гори: глигани, елени, сърни, лисици, язовци, диви зайци, белки, бобрини и рисове. Фактори като плодородието и влажността на почвата, разнообразният релеф и растителното богатство осигуряват подходящи условия за гнездене на редица видове птици. Биологичното разнообразие на парка дава повод на ЮНЕСКО да го класифицира като биосферен

резерват, а Европейският парламент го определя като местообитание с общоевропейско значение. Орнитолозите откриват тук черен и бял щъркел, жерав, блатна сова, земеродно рибарче, европейски козодой, 5 вида кълвачи, горска чучулига и др. Дирекцията на парка управлява и Центъра за развъждане на зубри в Смарджевице. Той е основан през 1934 г. по инициатива на Президента на Република Полша Игнаци Мошчицки и днес носи неговото име. Служителите на центъра поддържат стадо от около 20 животни, а посетителите имат възможност да се запознаят с техния начин на живот и да ги наблюдават от специално изградена панорамна тераса.

3. Стопанство

Мазовше е най-богатият регион в Полша, който се развива с най-бързи темпове и привлича най-много чуждестранни инвестиции. През 2012 г. осигурява 21,9% от brutния вътрешен продукт на страната. Водеща роля заемат селското стопанство и петролната промишленост. Най-голямата полска рафинерия се намира в град Плоцк. Важно значение имат енергетиката, химическата индустрия и машиностроенето. Характерно за Мазовецкото воеводство е бързото внедряване на нови технологии. Бързо се развиват финансово-застрахователните, телекомуникационните и информационните услуги, както и фармацевтичната промишленост.

Летище Окенче, фот. Ян Кухажик, изт.: Warsaw Tourist Office.

Насочването на инвестиции към региона е свързано със стратегическото му положение, добрата инфраструктура, както и наличието на висококвалифицирани кадри (14% от жителите имат висше образование, а 30% - средно).

През воеводството преминава гъста мрежа от железни и асфалтови пътища. Тук се намира и най-голямото международно летище в Полша – Фредерик Шопен в предградието Окенче. Планира се скорошното изграждане на второ летище, Варшава-Модлин.

Институт за промишлен дизайн

„Красотата е икономическа ценност“, твърди проф. Ванда Телаковска, основател на Института за промишлен дизайн. Той има над 60 години опит в популяризирането и прилагането на нови дизайнерски решения и е единствената институция в страната със статут на научен, изследователски и развоен център, която се занимава системно с дизайн и осъществява дейност за повишаване на иновативността и конкурентността на полските предприемачи чрез прилагане на нови дизайнерски решения. Институтът е стратегически съветник за предприемачи, институции и проектанти, ангажирани в развитието на дизайна и въвеждането на нови продукти на пазара. Реализира образователни проекти в областта на дизайна и креативния мениджмънт. Дава възможност за повишаване на професионалната квалификация на предприемачи и проектанти, организира обучения и семинари, международни конференции и курсове за следдипломна квалификация. Провежда семинари и конкурси, на които се представят иновативни продукти и добри практики в областта на дизайна.

Съвременна Варшава, фот. Филип Квятковски, изт.: Warsaw Tourist Office.

Земеделие

С изключение на високотехнологичната варшавска агломерация основният поминък в региона е земеделието. Обработваемите земи заемат 65% от територията на воеводството (13% от селскостопанските земи в Полша). Водещи отрасли са зеленчукопроизводството и овощарството. Около 30% от овощните градини в страната са съсредоточени в Мазовше. Тук се произвеждат повече от половината полски ябълки и една четвърт от ягодите. Регионът е водещ и в зеленчуковия сектор и заема второ място сред производителите на зърнени култури. Властите полагат интензивни грижи за защитата на околната среда и равномерното развитие на региона. В резултат на това рязко нараства дялът на екологичното производство, а броят на екологичните стопанства вече надвишава 1000.

Миланувек – полска коприна

Първите данни за отглеждане на черници и копринени буби по полските земи датират от 1595 г. През XIX в. този отрасъл се развива бурно, като във Варшава е основано първото Копринено акционерно дружество (1853 г.). Един от акционерите е Рудолф Гилем, който поставя началото на семейната традиция в областта на копринарството и бубарството. През 1924 г. неговите внуци, Станислава и Хенрик Витачек, основават в градчето Миланувек близо до столицата Централна опитна станция за производство на коприна, която изследва особеностите на различните типове черница и тяхното култивиране, възможностите за отглеждане на копринени буби в полски условия, суровината и изделията от коприна. Центърът подготвя специалисти в отрасъла, издава учебни пособия, организира отворени курсове, конкурси, изложби с цел популяризация на бубарството и копринарството в страната. След 1927 г. се развива и производственият отдел, който привлича вниманието на редица държавни институции. Развива се и рекламнопопуляризаторската дейност на Центъра: организирани са пътуващи изложби, продукти на фирмата са представени на най-големите изложения (Общонационалното изложение в Познан и Познанския панаир, Източния панаир в Лвов). През 1937 г. във Варшава отваря врати Моден салон, а магазините на „Миланувек” стават образец за еlegantност. Освен платове и аксесоари дружеството произвежда и коприна за парашути, която успява да измести традиционно използвания японски материал.

4. Образование

Един от важните фактори за икономическия успех на Мазовецкото воеводство е високото ниво на образованост на неговите граждани. Столицата Варшава е и най-големият университетски център в страната. Академичният живот се развива и в други големи градове на региона: Плоцк, Пултуск, Радом, Шедлице. На територията на воеводството действат повече от 900 средни училища (общообразователни и профилирани лицеи, техникуми и професионални училища, училища по изкуствата). В началото на академичната 2013/2014 година в региона има 104 действащи университета, в които се обучават повече от 200 хиляди студенти. Най-големите и авторитетни университети са Варшавският университет, Варшавската политехника и Търговският и Селскостопанският университет.

Варшавски университет

Университетска библиотека, фот. Ванда Хансен, изт.: Warsaw Tourist Office.

Варшавският университет е създаден с едикт на Александър I, издаден на 19 ноември 1816 г. След неуспеха на Ноемврийското въстание от 1830 г. университетът е затворен, а голяма част от колекциите му са отнесени в Петербург. През 1862 г. възстановява дейността си като Главно варшавско училище. Като наказание за участието на

преподаватели и студенти в Януарското въстание университетът е превърнат в рускоезично висше училище. През 1915 г. окупиралите Варшава германски власти позволяват възобновяването на Варшавския университет, а откриването на учебната година на 15 ноември се превръща в патриотичен празник. Първият доктор honoris causa

на университета е маршал Юзеф Пилсудски, който след смъртта си през май 1935 г. е обявен и за патрон на висшето учебно заведение. По време на немската окупация през Втората световна война университетът е затворен, но учебният процес продължава нелегално, като в него през 1944 г. участие вземат около 300 научни работници и 3500 студенти. По време на Варшавското въстание голяма част от сградите на университета са разрушени. През 1968 г. именно от двора на Варшавския университет започват масовите протести срещу свалянето от сцената на Народния театър на пиесата *Задущиница* на Мицкевич, които прерастват в общонационална студентска стачка. През 80-те години преподаватели и студенти подкрепят дейността на „Солидарност” и протестират срещу ограничаването на гражданските права в ПНР. На 4 юни 1989 г. Лех Валенса официално посещава Варшавския университет и произнася слово в аулата „Адам Мицкевич”. Сред носителите на титлата доктор *honoris causa* на Варшавския университет са: Ян Бодуен де Куртене, Ян Каспрович, Игнаци Падеревски, Леополд Стаф, Мария Домбровска, Ярослав Ивашкевич, Ян Новак-Йежорански, Вацлав Хавел, Тадеуш Ружевиц, Тадеуш Мазовецки.

5. История

Мазовецките земи влизат в територията на Полша от X в., когато страната се управлява от княз Мешко I, който приема християнството през 966 г. Така Полша става част от западноевропейската цивилизация и културния кръг на латинското писмо. По това време Мазовше не е сред най-важните области в страната. При управлението на Владислав

Плоцк през XVII в., изт.: Wikimedia.

Херман и Болеслав Кривоусти столица на страната е град Плоцк, но мащабната политика на династията на Пястите се съсредоточава първоначално в Познан, а след това в Краков. В периода на феодална разпокъсаност, който настъпва след смъртта на Кривоусти, регионът се намира извън границите на Полша.

През 1526 г. всички земи, които влизат в състава на Мазовецкото княжество, стават част

от Короната и се намират под управлението на Ягелонската династия. За Полша това време е „златен век”. През XVI в. Жечпосполита на двата народа е съюз на две кралства: Полша (Короната) и Литва. В нея се утвърждава уникално за Европа политическо устройство – шляхтишка демокрация, с редица свободи за шляхтата и изборна монархия. Шляхтишкото съсловие в Полша е изключително многобройно (10 процента от всички граждани), а център на дребната аристокрация е именно Мазовше. Регионът е разположен на стратегическо място, където се кръстосват търговските пътища, особено тези за превоз на пшеница.

Благодарение на централното си положение, Мазовше започва да изпълнява

административни функции. През XVI в. във Варшава започват да се събират т.нар. сеймики (малки сеймове) – законодателни събрания на шляхтата. През 1596 г. крал Зигмунт III Ваза пренася кралския двор от Краков във Варшава. През XVIII в. в столицата живее половината население на Мазовше.

Кралският дворец и колоната на Зигмунт, фот. Збигнев Панув, pzstudio.pl, изт.: Warsaw Tourist Office.

През 1795 г. територията на Полша е поделена между съседните държави (Русия, Прусия и Австро-Унгария) и страната е заличена от картата на Европа. Мазовше се озовава под управлението на Прусия и Австрия. През 1807 г. по силата на договора между Наполеон и Русия част от Мазовше оформя Варшавското кралство. През 1815 г. Мазовецките земи влизат в състава на Полското кралство и се оказват под управлението на Русия. След потушаването на поредните национални въстания (Ноемврийското от 1830 г. и Януарското от 1863 г.) автономията на Кралството е окончателно ликвидирана. Въпреки това Варшава и цяло Мазовше се запазват като център на полското самосъзнание и място, където се формира съвременната полска идентичност.

Като независима държава Полша се връща на картата на Европа през 1918 г. През 1920 г. в битката при Раджимин, наричана „чудото над Висла”, полските войски задържат

напредващата на запад съветска армия. По това време Мазовше и Варшава се развиват динамично. В периода 1918-1939 г. населението в региона се увеличава със 70%. Особено бързо се разраства Варшава, която впечатлява със своето очарование и елегантност. Както и други райони на Полша, Мазовше има нееднородно население: в тогавашна Полша 1/3 от гражданите са представители на етническите малцинства.

На 1 септември 1939 г. хитлеристка Германия напада Полша, а на 17 септември в страната нахлуват войските на СССР. Силно пострадали при бомбардировките, Варшава и Мазовше се оказват под германска окупация. В столицата е създадено гето за еврейското население, а в Треблинка – концентрационен лагер. Стотици поляци загиват в затвора Павяк или са отведени в немските лагери на смъртта. След Варшавското въстание от 1944 г. градът е почти сравнен със земята.

След Втората световна война Полша попада в съветската сфера на влияние. В Мазовше се строят редица фабрики като леярната Хута Варшава и Петрохимия в Плоцк. Регионът засилва позицията си на централна област в страната, като същевременно запазва аграрния си характер и успява да избегне индустриализацията в огромни мащаби.

През 1989 г. погледите на целия свят отново се насочват към Варшава. Мирната революция, започнала със създаването на „Солидарност“, довежда до преговорите около Кръглата маса. В резултат от тях приключва студената война на Стария континент, а в държавите от Централна и Източна Европа се издигат демократични правителства. Благодарение на реформите, започнати с „плана Балцерович“, в страната се развива пазарна икономика. През 1999 г. Полша става член на НАТО, включвайки се в световната система за сигурност, а през 2004 г. е приета в Европейския съюз.

Мазовше бързо се възползва от шанса, който дават историческите промени, и става лидер в областта на политическите и икономическите промени. Днес районът е с най-голямо административно значение в Полша.

6. Култура

Сред паметниците от миналото на Полша и Мазовше са Кралският замък във Варшава, Старият град и многобройните шляхтишки дворци и имения в региона, като замъците в Чеханов, Черск, Илжа, Ливия, Пултуск и Шидловец, както и дворците в Яблонна, Опиноград, Стердина, дворцово-парковите комплекси в Хлевиски, Ядвишина и Оронск, както и именията в Желязова Воля, Суха и Стависко.

Имението Чарнолес, източник: Wikimedia.

Културата на Мазовше се изгражда като резултат от преплитането на много традиции. Регионът е място, където се срещат представители на различни течения и националности. Като столичен град Варшава привлича мнозина полски творци: художници, композитори писатели.

През XVI в. в Чарнолес (Зволенска община) твори Ян Кохановски, бащата на полската поезия. През XVII в. бурно се развива мемоаристиката и шляхтишката литература. В Желязова Воля на бял свят идва полският композитор Фредерик Шопен. Неговите творби често са вдъхновени от фолклора на региона. Музиката на Шопен е възприемана като квинтесенция на полския романтизъм. На територията на днешното воеводство живеят редица известни поляци, сред които Пьотр Скарга, роден в Гроец, полски теолог, писател и проповедник, първи ректор на Вилненския университет; Зигмунт Крашински, чието семейство е свързано с Опиногура – велик полски поет-романтик, който с Адам Мицкевич и Юлиуш Словацки е смятан за творец-пророк; поетът Владислав Броневски, свързан с Плоцк; Януш Корчак, педагог и автор на оригинална дидактическа система; Владислав Себила, поет от междувоенния период, художник и музикант, разстрелян от НКВД в Харков през 1940 г.

Музей на Шопен, фот. Пьотр Вежбовски,
изт.: Warsaw Tourist Office.

Днешната културна оферта на Мазовше предлага възможност за досег с богатото наследство и съвременните постижения на Полша. Редица фестивали представят типичния поминък и обичаи на

курпите, етнографска общност, населяваща района на Мазовецките пушчи. В Музея на Мазовецкото село в Шерпец Ежегодно се провеждат изложби „Рождество Христово в Мазовше”.

Многобройните музеи на територията на Мазовше разкриват богатото културно минало на региона и постиженията на съвременните полски творци. Богата е и концертната програма (Моцартов фестивал, Джаз Джамбуре, Великденски фестивал „Лудвиг ван Бетовен” и др.).

Исторически обекти и музеи

Крепостта Модлин

Крепостта е разположена там, където р. Нарвия се влива във Висла, и представлява паметник на защитната архитектура с общоевропейско значение. Тя е една от най-големите крепости в Полша и в Европа. Представлява многократно разширявана система от укрепления и съдържа елементи от френската, руската и полската фортификация. С популярното название „крепостта Модлин” се нарича само централната ѝ част, оформяща квартала Модлин-Крепостта Нови Двур Мазовецки. Днес част от крепостта е отворена както за индивидуални, така и за организирани групови посещения.

Научен център „Коперник”

Научен център „Коперник“, изт.: fotopolska.pot.gov.pl

Целта на центъра е да подпомогне модерната научна комуникация – посетителите могат самостоятелно да се запознаят със законите на науката като проведат собствени експерименти на интерактивните изложби. В партньорство с Полското радио Научният център „Коперник” организира Научен пикник.

Замъкът на Мазовецките князе в Черск

Замъкът на Мазовецките князе е издигнат на прелома между XIV и XV в. в готически стил. Днес неговите останки са съхранени и предлагат прекрасна гледка към Висла. Черск се отличава и с редица природни забележителности – маршрути за пешеходни и велосипедни екскурзии. Тук се провеждат и различни събития като Градините на кралица Бона и Европейските дни на културното наследство.

Музеят на Варшавското въстание

Музеят е един от най-посещаваните в столицата и буди огромен интерес сред туристите. Отворен е във връзка с 60-тата годишнина от Въстанието на 1 август 2004 г. Посетителите на музея имат възможност да се докоснат до

Музей на Варшавското въстание, изт.: fotopolska.pot.gov.pl

реалистични възстановки на бойните действия и сцени от ежедневиия живот по време на германската окупация през 1944 г. Експозицията е разположена на три етажа, а в богатата колекция на музея има огромен брой филми и мултимедийни презентации, които описват борбата и победите на въстаниците срещу германската войска.

Варшава – непоробеният град

Столетия наред над града на Висла доминира Кралският замък и дворците на големите аристократични родове. Техните представители заемат най-високите държавни длъжности и се стараят да се доближат до кралския двор. Силно впечатление прави Дворецът на наместника, днес резиденция на полския президент. В сградите на други дворци се намират Варшавският университет и Полската академия на науките. В края на Стария град се намира Кралският дворец, от който започва историческият Кралски път до двореца Виланов – най-красивият туристически маршрут в столицата.

Кралският дворец откъм Висла, фот. Филип Квятковски, изт.: Warsaw Tourist Office.

Характерна черта на Варшава е нейната полицентричност. Столицата разполага с редица места за почивка и бизнес срещи. Със Стария град се конкурират популярните улици Краковске Пшедмешче, Нови швят, площадът на Трите кръста и Саксонската градина. Полската столица е зелен град. Бреговете на Висла са покрити с буйна растителност. Дори

в самия център има обширни паркове. Предимство на града са и съвременните музеи: Музеят на Шопен, Музеят на Варшавското въстание, Музеят за съвременно изкуство, Центъра за съвременно изкуство, Музеят на полските евреи и Музеят на двукратната нобелистка Мария Склодовска-Кюри.

Най-голямата сцена за спортни и културни събития е Националният стадион с 50 хил. места. Един от символите на Варшава днес е Дворецът на културата и науката. 60-годишното здание е вписано като паметник на културата. Около него израстват високи офис-сгради и хотели, които оформят „варшавския Манхатън“.

Историческият център на Варшава

По време на войната нацистите сравняват със земята най-старата част на Варшава. От 260 исторически сгради оцеляват само 6. Реставрацията на Стария град във Варшава е инициатива без прецедент. Впечатлява не само мащабът на осъществената

Старият град, фот. Хуберт Чарновски, изт.: Warsaw Tourist Office.

работа, но и прецизността, с която се възстановява обликът на града от апогея на неговото развитие, XVII-XVIII век. При строителството са използвани всички оцелели фрагменти от фасади, запазени картини и предвоенни фотографии. Особено важно значение имат творбите на италианския художник Каналето, който обръща специално внимание на архитектурния облик на града. Впечатляваща гледка към Стария град се разкрива от

панорамната галерия в камбанарията на църквата „Света Анна” и от тридесетия етаж на Двореца на културата и науката.

Кралският замък във Варшава

На площада пред замъка стои колоната на Зигмунт – паметник на крал Зигмунт III Ваза, който пренася столицата на Полша от Краков във Варшава. Това е едно от любимите места за срещи и сборен пункт за екскурзиите по Кралския път. Въпреки суровата фасада, кралската резиденция впечатлява с богатите си интериори. През 1791 година тук е приета първата в света и втора в Европа конституция. Дворецът е почти напълно унищожен по време на Втората световна война и реставриран със доброволни дарения на гражданите. По възстановяването на интериорите работят съвременни майстори в редица отмиращи занаяти. Старият град и Кралският замък са вписани в Списъка с обектите на световното културно наследство на ЮНЕСКО.

Лаженки Крулевске – най-красивият парк на Варшава

Лаженки Крулевске са магично място. Паркът, разположен по високия бряг на Висла, е един от най-ценните обекти по Кралския път. Украсяват го редица беседки, мостчета, статуи, езера и изкуствени поточета. Главният обект в парка е класическият Дворец на водата – музей с експозиция на исторически интериори. Близо до него се разполагат Амфитеатърът и Старата оранжерия.

Парк Лаженки, фот. Хуберт Чарноцки, изт.: Warsaw Tourist Office.

В своята предпочитана резиденция последният полски крал Станислав Август кани забележителни творци и интелектуалци. До днес Лаженки са място с важно значение за творческия живот на Варшава. Всеки летен уикенд тук се изпълняват Шопенови концерти на открито.

Виланов – дворецът на спасителя на Европа

Бароквата резиденция е подарък от крал Ян III Собиески за любимата му съпруга. През 1683 г. при Виена кралят печели ключова битка, с която спира османската инвазия в Европа.

Архитектурата на сградата съчетава постиженията на европейското изкуство с вкусовете на полската шляхта. Богатата колекция на музея включва антични вази, картини на Рубенс и Давид, китайски порцелан и предмети за ежедневна употреба. В някогашната дворцова школа по езда е разположен Музей на плаката. В залите и откритите пространства се провеждат изложби, срещи, концерти и Международната лятна академия за старинна музика. Около двореца са оформени барокова градина с геометрично подрязани дървета и английски парк. През пролетта в дворцовия парк цъфти магнолия, едно от най-старите дървета от този вид в Полша.

Виланов, фот. Пьотр Вежбовски, изт.: Warsaw Tourist Office.

Варшава – град на меломани

Warsaw Summer Jazz Days

Фестивалът се ражда като конкурент на Фестивала Джаз Джамбуре в началото на 90-те години. С времето придобива международна известност и привлича водещи музиканти и многобройна публика от цял свят. Целите на Warsaw Summer Jazz Days са да популяризира най-новите и креативни постижения на съвременния джаз. Концертите се провеждат в последните дни на юни в Конгресната зала на Двореца на културата и науката, а в предпоследния ден на фестивала на площада пред Кралския дворец се организира отворено джаз-парти.

Международен фестивал на открито „Джаз в Стария град“

Фестивалът е уникален за Полша със своята формула – поредица от безплатни събития, насочени към широката публика. Концертите се провеждат всяка събота и неделя на юли и август. Едно издание на фестивала привлича около 40 хил. зрители на различна възраст, както жители, така и гости на Варшава. От години той е част от артистичната и туристическата визитка на полската столица. Събитието привлича редица творци на полската и международната джаз-сцена, представя както класиката, така и най-новите тенденции. Отразява се от най-важните полски медии, а материали за него се появяват в BBC World и Дойче Веле.

Нощна Варшава, фот. Хуберт Чарноцки, изт.: Warsaw Tourist Office.

Варшавска есен

„Варшавска есен” е фестивал с огромни заслуги и дълга традиция. Учреден е през 1956 г. и се организира от Съюза на полските композитори. Това е единственият полски фестивал с международно значение и мащаби, посветен на съвременната музика. Годици наред той е уникално събитие в Централна и Източна Европа. Фестивалът дава възможност на творците отвъд Желязната завеса да се запознаят с творбите на западноевропейския музикален авангард, а на западните критици да следят постиженията на съвременната музика в страните от Източния блок. Въпреки всички трудности и до днес „Варшавска есен” продължава да бъде важна част от културната визитка на полската столица и фестивална марка, разпознаваема в цял свят. Атмосферата на фестивала през последните години се променя в сравнение с началото на 90-те. Концертите „излизат в града”, близо до публиката. Наред с традиционните места, като Националната филхармония, Музикалната академия, театрите и църквите, в програмата на фестивала влизат спортни зали, стари фабрики, нови архитектурни пространства и клубове, а в своите изпълнения творците прилагат постиженията на новите технологии.

Конкурс за пианисти „Фредерик Шопен”

Фестивалът, който се провежда на всеки пет години във Варшава, е един от най-старите (от 1927 година) и най-престижните музикални конкурси в света. Предназначен е за пианисти на възраст от 17 до 28 години, а в състава на международното жури влизат световноизвестни специалисти в областта на пианото.

Шопенов концерт в парка Лаженки, изт.: Warsaw Tourist Office.

Изпълненията на участниците се излъчват онлайн и се коментират в пресата, радиото и телевизията. Благодарение на медийния интерес културното събитие се превръща в истинска новина. За мнозина лауреати конкурсът се бележи началото на успешна международна кариера, което е показателно за неговото качество. Шопеновият конкурс е сред най-важните събития в календара на Световната федерация на международните музикални конкурси.

Материалът е подготвен с любезното съдействие на Полската туристическа организация (Polska Organizacja Turystyczna) и на Варшавското туристическо бюро (Warsaw Tourist Office), които предоставиха информация и снимки на забележителностите в Мазовше.